
Inhoud

Redactioneel	1	Oproepjes	3
Agenda	1	Persberichten	4
Vereniging	1	Ingezonden door onze leden	5
Activiteiten	2	PoezPas	8
Gespreksgroepen	2	Colofon	8
Boeken en andere media	2		

Redactioneel

Dit is alweer de derde nieuwsbrief van dit jaar. Deze keer met veel nieuws over boeken en met een grote bijdrage van onze leden, waar we heel blij mee zijn.

PAS gaat nu de zomerstop in de maanden juli en augustus tegemoet, wat betekent dat we alle activiteiten op een lager pitje zetten, om er na de zomer weer fris tegenaan te kunnen gaan.

Veel leesplezier,
de redactie.

Agenda

- Do 5 juni 2008 **Thema-avond Wajong reïntegratie en arbeid.** Informatie over Wajong, aanvraagprocedures, voorwaarden, keuring, reïntegratie. Vanaf 19:00 uur, Autisme Informatiecentrum, Keppelseweg 15, Doetinchem. Toegang gratis, aanmelden via aic.oostgelderland@gmail.com
- Za 14 juni 2008 **Dag van de hoogbegaafdheid**, Zaal Verploegen, Wijchen
Meer informatie: www.hoogbegaafdheid.nl/dag2008/dag2008.html
- Za 14 juni 2008 **Contactdag Utrecht.** We verzamelen tussen 12:15-12:45 uur op Utrecht Centraal Station naast de stationsrestaurant 'De Tijd'.
- Zo 29 juni 2008 **AFWAS-wandeling Zuid-Hollandse kust.** Een lange wandeling, 35 km, door de duingebieden en over het strand tussen Den Haag en Katwijk. Meerdere mogelijkheden om de route te verkorten voor mensen die minder lang willen lopen. Meer informatie binnenkort op de website van PAS, www.pasnederland.nl
- Za 13 september 2008 **Contactdag Alkmaar**
- Za 27 september 2008 **Contactdag Nijmegen**

Vereniging

Algemene Ledenvergadering verplaatst

De Algemene Ledenvergadering, eerder gepland op 28 juni 2008 is één week verplaatst naar **zaterdag 5 juli 2008**, omdat we op 28 juni geen goede lokatie konden regelen.

Tijdens de ALV worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Financieel verslag 2007
- Betalingsachterstand leden
- Status activiteiten
- Status gestelde doelen
- Vragenronde

De ALV wordt gehouden in:

Zalencentrum de Kargadoor
 Oudegracht 36
 3511 AP UTRECHT
 (t) 030 - 231 03 77
 (i) www.kargadoor.nl

Planning ALV, zaterdag 5 juli 2008

09:30-10:00 uur - Zaal open
 10:00-11:15 uur - ALV deel 1
 11:15-11:45 uur - Pauze
 11:45-12:30 uur - ALV deel 2
 13:30-13:00 uur - Afsluiting

Alle geregistreerde leden van PAS zijn van harte uitgenodigd om deel te nemen aan de ALV. Opgeven voor deelname is niet verplicht, maar wordt wel op prijs gesteld, zodat we een idee hebben hoeveel mensen er komen. Opgeven kan via e-mail naar voorzitter@pasnederland.nl of via ons informatienummer 030 - 711 35 91. Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Activiteiten

Vertoning van film Ben X

Op twee zondagen in juni wordt in Chassé Cinema, Claudius Prinsenlaan 8, Breda, de film Ben X vertoond. De film gaat over Ben, een jongen met Asperger. Ben wordt gepest op school en verbergt zich in de wereld van online roleplaying games. Het continue pesten leidt bij Ben tot het plannen van zijn "end game".

Vertoningen:

Zo 15 juni 2008, 11:00 uur, Cinema 1.

Zo 22 juni 2008, 11:00 uur, Cinema 1.

Toegangsprijs: € 7,50, met Chassé Cinema Pas of jongerenkorting € 6,50.

Reserveren: 076-530 31 32

Na afloop van de voorstellingen is er in de foyer gelegenheid om tot 14:00 uur ervaringen te delen. Dit initiatief is een samenwerking tussen MEE West-Brabant, Steunpunt Autisme West-Brabant en Chassé Cinema.

Meer informatie: Sandra Kok, MEE West-Brabant, e-mail s.kok@meewestbrabant.nl

Gespreksgroepen

Nieuwe gespreksgroep in Zaanstad

Na de zomer begint een nieuwe PAS-gespreksgroep in Zaanstad. Bij het opzetten en goed laten draaien ervan worden we ondersteund door MEE en Dijk en Duin. De voorbereidingen zijn nog niet helemaal afgerond, maar de planning is dat er voorafgaand aan het starten van de gespreksgroep een informatieavond zal zijn op dinsdag 30 september.

Je kunt je nu al opgeven bij Hedwig, per e-mail, per e-mail: gespreksgroepen@pasnederland.nl of per telefoon: 0578-712003 ('s avonds van 19.00 uur tot 20.00 uur).

Boeken en andere media

Bij PAS komen vaak vragen binnen over wat nu goede boeken zijn over autisme. Veel boeken gaan namelijk vooral over kinderen en zijn geschreven voor ouders, opvoeders of leerkrachten. Toch zijn er ook boeken geschreven speciaal voor en ook door volwassen mensen uit het autismespectrum.

Wat echt goede boeken zijn is natuurlijk heel persoonlijk. De één houdt meer van een ervaringsverhaal, de ander heeft meer aan een informatief of wetenschappelijk boek.

Hieronder volgen wat boeken van, over en deels door volwassen mensen uit het autismespectrum die de moeite waard zijn, op alfabetische volgorde van schrijvers. In deze nieuwsbrief de eerste lijst, van B t/m I.

Mensen die aanvullingen hebben of een boekbespreking zouden willen geven, willen wij graag uitnodigen om deze door te geven aan de redactie.

- Baukje van Kesteren, Een gat waar je hart zit, ISBN 90 66 65 66 46, ervaringsverhalen, 2005.
Over eenzaamheid bij mensen met autisme.
- Ben Kuipers, Begrip door inzicht, ISBN 97 89 04 41 21 360, ervaringsverhalen, 2007.
Ervaringsverhaal van Ben over zijn leven als Inzicht Autist, een door hem zelf ontwikkeld begrip waarmee hij zijn speciale manier van denken beschrijft.
- Cis Schiltmans, Partners in autisme, ISBN 90 64 45 42 3X, ervaringsverhalen, 2006.
12 interviews met stellen waarvan er één of beide autisme hebben.
- Cis Schiltmans, Autisme verteld, ISBN 90 64 45 26 95, ervaringsverhalen, 2002.
10 interviews met mensen uit het autismespectrum.
- Daniel Tammet, Op een blauwe dag geboren, ISBN 97 89 05 71 22 552, ervaringsverhalen, 2007.
Daniel beschrijft hoe het is om een autistisch brein te hebben, over zijn taalvermogen en uitzonderlijk rekengeheugen, over zijn synesthesie.
- Dominique Dumortier, Van een andere planeet, ISBN 90 52 40 65 96, ervaringsverhalen, 2002.
Dominique vertelt over haar leven met autisme.
- Gisela & Christopher Slater-Walker, Een Asperger relatie, ISBN 90 57 12 18 91, ervaringsverhalen, 2004.
Echtbaar uit Engeland vertelt over hun relatie, waarbij Christopher de diagnose Asperger heeft.
- Gunilla Gerland, Een echt mens, ISBN 90 52 40 48 1X, ervaringsverhalen, 1998.
Gunilla vertelt over haar moeilijke jeugd waarin ze niet wist dat ze autisme had en hoe ze daar rond haar 20e zelf achter kwam.
- Isabelle Hénault, Asperger-syndroom en seksualiteit, ISBN 90 57 12 21 03, informatief, 2006.
Dit boek geeft praktische informatie en adviezen voor adolescenten en volwassen mensen met Asperger (ook voor hulpverleners) over alle aspecten van seksualiteit en het Asperger-syndroom.

Oproepjes

Tobias zoekt

Mag ik mij even voorstellen? Mijn naam is Tobias. Ik ben bijna 12 jaar. Na de zomer ga ik naar het HAVO/VWO in Bergen. Ik woon in Alkmaar en ben op zoek naar een betrouwbaar maatje tot ongeveer 30 jaar om samen leuke dingen mee te doen bij mij thuis of ergens naar toe. Ik zou het fijn vinden als je houdt van sport, spelletjes, stripboeken en de computer. Misschien kun je me helpen met mijn huiswerk. Soms kan ik wat druk zijn en onhandig. Ik heb een vorm van autisme.

Ik kan je betalen uit mijn PGB. Lijkt het je wat? Mail dan naar mijn ouders. Het mailadres is sluiter.g@kpnplanet.nl.

Schrijf je eigen verhaal

De redactie van de nieuwsbrief kijkt met belangstelling uit naar jullie persoonlijke verhalen.

Het is niet vanzelfsprekend voor volwassen mensen uit het autismespectrum om veel andere lotgenoten te kennen of te ontmoeten. Soms denk je dat je de enige bent. Het kan goed zijn om via deze weg eens te lezen hoe andere volwassenen in het leven staan, dat kan veel herkenning geven en tot steun zijn.

Hieronder wat richtlijnen voor je persoonlijk verhaal, maar je kunt er natuurlijk ook één thema uithalen, of schrijven over iets anders wat jij belangrijk vindt. Je kunt het helemaal op je eigen manier doen.

- Hoe is het om autisme te hebben? Heb je een officiële diagnose en kreeg je die al op jonge leeftijd of juist pas later? Hoe is of was dat voor je die diagnose?
- Wat betekent autisme voor jouw in het dagelijkse leven, hoe ga je ermee om, waar loop je tegenaan of wat gaat je juist makkelijk af?

- Heb je een speciale hobby, wat is je dagbesteding, wat doe je in je vrije tijd, heb je werk, hoe ben je aan je werk gekomen en hoe bevalt het werk je?
- Hoe woon je, is dat een goede situatie voor je, of hoe zou je het liever willen?

De verhalen worden verspreid over het jaar in de nieuwsbrief opgenomen, met je eigen naam of anoniem. Dus pak die pen of dat toetsenbord en schrijf je eigen verhaal.

PersoonsGebonden Budget

Veel kinderen met autisme hebben een PGB, maar er zijn ook steeds meer volwassen mensen met autisme die een PGB hebben of aanvragen. Als je een PGB toegekend hebt gekregen, sta je soms ineens voor het feit: waar haal ik nu de juiste hulpverlening vandaan en waar kan diegenen me dan precies bij helpen?

De redactie wil graag weten wat jij met je PGB doet. We kunnen de reacties dan in de volgende nieuwsbrieven plaatsen. Het kan andere mensen die al een PGB hebben of willen aanvragen op nieuwe ideeën brengen of algemeen voorkomende problemen aan het licht brengen.

Wat voor soort hulp koop jij in? Om je te ondersteunen in het algemeen, of bij specifieke taken?
 Hoe ben je aan die hulp gekomen? Via kennissen of familie, gezocht via internet, of bijvoorbeeld via MEE?
 Hoe gaat het in de praktijk? Komen ze bij je thuis, of ga jij naar hun, of misschien hulp via de mail, is het praktische hulp of vooral hulp via een gesprek?
 Doe je de administratie zelf? Is dat veel of lastig werk?
 Schrijf het op en stuur het ons toe.

Voor contactgegevens van de redactie, zie het colofon.

Persberichten

CNV Jongeren organiseert Intakewijzer congres voor jongeren met een beperking

Jongeren met een beperking kunnen zelf een heleboel doen om hun re-integratietraject te laten slagen. Dat is het uitgangspunt van de door CNV Jongeren ontwikkelde Intakewijzer. Een jaar lang hebben tien jongeren met een beperking hard aan deze Intakewijzer gewerkt. Zo werden er interviews gehouden met re-integratiebureaus en met Wajongers. Het resultaat mag er zijn. De Intakewijzer is een mooi informatief boekje geworden voor jongeren die gaan re-integreren. Maandag 9 juni wordt deze dan ook feestelijk gepresenteerd op het Intakewijzer Congres.

Met het project Intakewijzer wil CNV Jongeren de communicatie tussen Wajongers en re-integratiebureaus verbeteren. Uit de interviews met Wajongers komt naar voren dat zij niet altijd even goed op de hoogte zijn van hun rechten en plichten. Ook komen hun verwachtingen niet overeen met wat het re-integratiebureau hen kan bieden. Met de Intakewijzer kunnen Wajongers beter voorbereid aan hun re-integratietraject beginnen. Er staat informatie in over wat re-integratie inhoudt. Daarnaast vinden ze er interessante vragen die ze vooraf aan een re-integratiebureau kunnen stellen. Op deze manier weten ze beter wat ze kunnen verwachten van het bureau.'

Jongeren die meer willen weten over re-integratie kunnen zich aanmelden voor het congres op www.wajongmagazine.nl. Ze ontvangen de gratis Intakewijzer en kunnen meedoen aan één van de leuke, creatieve workshops. Tot slot kunnen ze hun stem laten horen in het "Succes en Re-integratiedebat".

Voor meer informatie: www.wajongmagazine.nl of neem contact op met Jenny den Hertog. j.denhertog@cnvjongeren.nl of 030-7511856

Ingezonden door onze leden

Impressie van de AFWAS-wandeling van zondag 13 april 2008

Door Carlo Post, fervent wandelaar en deelnemer/organisator van de AFWAS-wandelingen

Eens in de ongeveer 4 tot 6 weken komt de Algemene Federatie van Wandelaars Uit het AutismeSpectrum (voor de in- en outsiders onder ons beter bekend onder het acroniem AFWAS) in wisselende samenstelling bij elkaar op een locatie ergens in Nederland om een wandeltocht van een kilometer of 15 tot 25 te lopen door vaak onverwacht mooie

en fascinerende stukken natuur. Centraal gegeven bij deze activiteit is en blijft toch het ontmoeten van lotgenoten en het uitwisselen van ervaringen. Dit in een volkomen ongedwongen setting waarbij iedereen eigenlijk zichzelf is en er vaak boeiende en goede gesprekken ontstaan. De onmiskenbare en typische anti-humor ontbreekt dan overigens ook niet.

Zo ook zondag 13 april 2008. Op verzoek heb ik toen een wandeling georganiseerd door de Dordtse en Hollandse Biesbosch. Ondanks het wat late tijdstip van aankondiging (zondag 6 april) konden we 6 wandelaars verwelkomen (5 mannen en 1 vrouw). Ik had deze wandeling reeds eerder gelopen met mijn gezin in december als onderdeel van het Floris V pad waar we mee bezig zijn. Het gegeven van een pauze in een oergezellig huiskamercafé (Fluitekruid) ongeveer halverwege de route was voor mij aanleiding om deze tocht ook een keer aan te bieden als AFWAS-wandeling.

Na een aanloopstuk door Sliedrecht langs het centrum, de dijk langs de Merwede en het Nationaal Baggermuseum zijn we ter hoogte van de spoorbrug aan de overzijde van de Merwede begonnen aan het gedeelte van het Floris V pad door eerder genoemd gebied. Aan de overzijde van de Merwede werd gelijk duidelijk wat de karakteristieken zijn van het gebied waar onze wandeling doorheen zou voeren. Onderweg werd menigmaal gerefereerd aan het welbekende gedicht van Hendrik Marsman over de rivieren stromend door oneindig laagland (een met foto's geïllustreerde parafraze van dit gedicht is te vinden op het Outsider-forum). Ikzelf zou hier liever het citaat bezigen van 'Eens ging de zee hier te keer, maar die tijd komt nooit weer' uit de Zuiderzeeballade. Om kort te zijn: de Biesbosch is een gebied dat ontstaan is als gevolg van een vloedgolf (de st. Elizabethsvloed). De karakteristieken van een gebied dat dichtbij zee heeft gelegen, zijn nog duidelijk zichtbaar in de vele oude krekken en kreekruggen en in het wilgenvloedbos langs de Nieuwe Merwede.

Het hoogtepunt van deze tocht was het natuurpad door het eerder genoemde vloedbos kort na onze eerste stop bij het huiskamercafé Fluitekruid. Bij de aankondiging van de tocht was ervoor gewaarschuwd dat dit stuk tamelijk modderig en vochtig kon zijn. Deze waarschuwing was meer dan terecht, daar we menigmaal langs modder, boomstronken en grote plassen moesten manoeuvreren om te voorkomen dat we natte voeten kregen. De mooie vergezichten over de rivier enerzijds en de bijzondere en onwaarschijnlijk mooie flora en fauna in dit bos anderzijds waren deze uitdaging meer dan waard. Zie ook de foto's op het Outsider-forum.

Na een afsluitende lus door een oud krekengebied even ten zuidwesten van Dordrecht met een laatste horecastop aldaar zijn we doorgelopen naar de wijk Dordrecht-Sterrenburg alwaar we de bus hebben genomen naar het centraal station van Dordrecht. Meestal wordt daarna afgesproken om met een aantal mensen een restaurant te bezoeken om een eenvoudige doch voedzame maaltijd te gebruiken, waarna de tocht naar huis wordt aangevangen.

Mocht je door dit verslag je aangesproken voelen om een keer mee te gaan met een wandeling van AFWAS, dan kun je uiteraard de aankondigingen volgen via de PAS-website of via het Outsider-forum. Op dit laatste forum komen vaak ook mooie foto-verslagen te staan van de wandelingen

Ik heb zelf autisme (deel 1)

Door Edwin Rademakers

Hoi allemaal,

Ik heet Edwin en ben 42 jaar, 4 jaar geleden ben ik gescheiden en wat later kreeg ik de diagnose autisme (asperger). Mijn zoon krijgt over een half jaar een onderzoek naar autisme en m'n vader heeft ook autisme is het sterke vermoeden van m'n coach.

3 generaties autisme, je begrijpt dat ik soms overloop. Ik weet dan ook niet wat verstandig is nu verder te melden.

Wat is waarheid

Leuke anekdote: Moeder loopt door een winkel en haar klein zoontje ziet een forse vrouw en het kind zegt zonder blikken of blozen: mama die mevrouw heeft een dikke kont. Het is de waarheid maar je leert dat je dat niet zegt in ieder geval niet zo dat de mevrouw het hoort.

Ik merk dat ik moeite heb met waarheid omdat het een heel lastig onderwerp is. Ik heb er over nagedacht en waarheid is voor mij een zo letterlijk mogelijke beschrijving van wat er is gebeurt (als voorbeeld). Alleen je hebt al snel dat je objectief en subjectief (ik vind dit allebei moeilijke woorden maar je hoort het zo vaak) dingen kan beschrijven.

Vaak zijn hoofd en bijzaken van belang wil de waarheid gehoord worden. Waarheid is iets apart omdat die vaak aangepast wordt aan de persoon waar je mee praat. De inhoud en de lengte van het verhaal dient per keer aangepast te worden en dat moet je aanvoelen en onthouden bij wie je wat hebt gezegd.

Een leugentje om bestwil vind ik erg lastig omdat ik vaak niet goed aanvoel waar dat eindigt. Verder is het zo dat je met gevoel rekening moet houden wat je zegt dus al weer een randvoorwaarde extra. Taal gebruik is daarbij erg belangrijk voor de context dat het geheel begrepen wordt.

Soms wordt gesteld dat waarheid heilig is maar ik vind dat nogal zwaar. Als je iets steelt, vreemd gaat, bedriegt of zo iets dan ga je op zoek naar je eigen waarheid. Mijn echtscheiding was ook zo'n geval ik moet elke nacht in slaap komen dus de schuld heb ik zo neergelegd dat het draagbaar is.

Noem het m'n eigen waarheid waarbij ik kijk naar m'n kinderen m'n ex en m'n verdere omgeving. Als mijn waarheid is dat het niet aan mij ligt ga ik de volgende keer in de zelfde fout. Als ik alles bij mij leg een andere waarheid dan klap ik helemaal dicht en weet niet hoe verder.

Autisme is vaak heel subtiel en moeilijk grijpbaar maar wel pervasief (je komt het overal in je leven tegen). Ik kom soms in problemen als ik mijn eigen waarheid vertel, ik doe m'n best maar ik vind het vaak erg complex en dat komt door bovenstaande dingen.

Keuzes maken vind ik lastig

Keuzes maken vind ik lastig. Bijvoorbeeld eten kopen dat doe ik altijd bij de Lidl omdat ze lekker weinig keus hebben. Dat helpt mij enorm omdat als ik bij de AH ben dan klap ik dicht omdat ik veel te veel informatie moet verwerken als ik bijvoorbeeld eieren wil kopen.

Ik moet bij elk product een plaatje maken en als me dat niet lukt voel ik me opgelaten. Ik ben zuinig opgevoed dus kijk bij het keuzes maken altijd naar de laagste prijs. Mijn keuze wordt dus niet gemaakt door wat ik lekker vind want vaak heb ik die info niet paraat. Ik heb altijd gedacht dat ik een heel makkelijk persoon was maar dat is niet zo ik heb moeite met keuzes maken. Ik vind het fijn dat bijna elke Lidl bijna dezelfde inrichting heeft dat geeft mij rust.

Een ander voorbeeld ik koop altijd halfvolle melk in een blauw pak met een fijne sluiting. Hadden ze op een gegeven moment besloten een ander merk met een andere sluiting te nemen daar baal ik dan even van want het oude was toch goed het duurt dan even voordat ik het nieuwe pak geaccepteerd heb en denk nog vaak terug aan de goede oude tijd toen dat andere pak er nog was.

Ik vind dit soort gedachten zwaar klote. Ik wil hier helemaal niet mee bezig zijn maar het zit wel in m'n hoofd. Ik vind vaak dat ik heel onlogisch denk ik haal er van alles bij wat er vaak helemaal niet mee van doen heeft maar toch denk ik het. Ik heb ook het idee dat ik daarom zo'n moeite heb met keuzes maken.

Ik zou graag wat efficiënter hier mee omgaan. Omdat ik volledig in de WAO zit met een onbetaalde parttime baan moet ik ook op de centjes letten en als ik bij een goedkope zaak ben dan heb ik m'n best gedaan. Mijn moeder attendeert mij soms op aanbiedingen via folders maar dat vind ik veel te lastig want wie zegt dat het er nog is en vaak moet je dan speciaal naar een vreemde winkel waar je de weg niet kent en dat allemaal voor dat beetje voordeel.

Deel 2 staat in de volgende nieuwsbrief.

Voor reacties: e.rademakers4@upcmail.nl

Boekbespreking

Door Baukje van Kesteren

Verhalen van autisme

Mensen met autisme in antroposofische zorg

Onder redactie van Martin Niemeijer en Joop Hoekman

ISBN 978 90 232 4369 4

122 bladzijden, prijs € 17,50

Dankzij de PAS-nieuwsbrief werd ik gewezen op het boek 'Verhalen van autisme', over mensen met autisme in antroposofische zorg. Aangezien ik veel affiniteit heb met de antroposofische visie op het leven, op ziekte en gezondheid in het algemeen en op autisme in het bijzonder, schafte ik het boek meteen aan. Echter, ik ben niet zo'n lezer. Vroeger wel, als kind; maar naarmate het dagelijks leven voor mij als persoon met ASS ingewikkelder werd, nam

mijn vermogen om me te concentreren af. Toch heb ik mij op 'Verhalen van autisme' gestort, omdat ik beslist wilde weten wat dit boek mensen met ASS en hun omgeving, ook degenen niet vertrouwd zijn met de antroposofie, te bieden heeft.

Om dat te weten te komen moest ik echter eerst door de spreekwoordelijke rijstebrijberg heen. Zo ben ik als rechtgeaarde Aspie erg gevoelig voor de uitvoering van een boek; de felwitte bladzijden met het schreefhoudende lettertype, dat ik als wat priegelig ervaar, schrikten me enigszins af. Door het hele boek heen laat de zinsbouw nogal te wensen over. Er wordt kennis verondersteld waarover mensen die niet met de antroposofie vertrouwd zijn, niet beschikken; in de eerste twee hoofdstukken wordt weliswaar uitleg gegeven, maar naar mijn idee niet duidelijk genoeg voor wie voor het eerst met de antroposofie in aanraking komt.* Tot slot had de aan de flaptekst ontleende beschrijving van het boek bij mij de verwachting gewekt dat een aantal hoofdstukken was geschreven door mensen met ASS zelf. Maar dat is niet zo: in slechts één hoofdstuk komt iemand met ASS zelf aan het woord, en dat hoofdstuk is geschreven door een van de redacteurs, Martin Niemeijer.

Echter, eenmaal door de rijstebrijberg heen heb ik de verhalen met graagte tot me genomen. Van sommige van de toegepaste therapieën kun je je al lezend toch wel een beeld vormen. En het is fantastisch om te lezen wat er met de kinderen en volwassenen in de verschillende verhalen wordt bereikt. Hoe kinderen en volwassenen die aanvankelijk nauwelijks praten, alsnog gaan communiceren en met anderen leren samenwerken. Hoe velen van hen beter in hun vel komen te zitten en het leven dat ze eerst zo leken af te wijzen, ááangaan. Heel bijzonder vind ik de effecten van voedingsbaden, inwrijvingen met rozemarijnolie en leverwikkels bij de tengere Jahan, die gaandeweg meer 'in zijn lichaam' komt, en meer 'zichtbaar' wordt. De meeste indruk maakt op mij het verhaal van Joost, een man met ASS en een ernstige verstandelijke beperking, die leert begrijpen dat je in je leven door moeilijke periodes héén moet in plaats van ervoor te vluchten.

Maar wat een geduld is ervoor nodig om dat alles te bereiken! Wat een inzet geven deze hulpverleners, en hoezeer zijn ze bereid hun ego opzij te zetten en zelf méé te groeien met hun pupillen! Een van de grondwaarden van de antroposofische hulpverlening wordt gevormd door de gelijkwaardigheid van hulpverlener en hulpvrager, het idee dat niet alleen de ontvanger van hulp een proces doormaakt, maar dat ook de hulpverlener groeit dankzij het contact met de patiënt. Deze grondwaarde wordt door de hulpverleners die in dit boek aan het woord komen, zeker waargemaakt. Wat voor mij persoonlijk heel bijzonder is, is dat niemand me ooit begreep als ik uitlegde wat me ervan weerhield, mijn kunstzinnige en muzikale aanleg te ontplooiën. Ik zei dan: "Ik kan me niet met de dingen en met mijn eigen activiteiten verbinden". In dit boek kom ik die uitdrukking meerdere malen tegen; de antroposofie begrijpt mij op dit punt dus wél.

Overigens zal juist het antroposofische jargon van het boek sommige lezers vermoedelijk afschrikken. Maar degenen die er enigszins mee bekend zijn, alsmede degenen die openstaan voor andere benaderingen dan de gebruikelijke, raad ik dit boek zeker aan. Niet in de laatste plaats omdat het boek je inzicht kan verrijken in wat autisme in wezen is.

Boekbespreking

Door de redactie

Meisjes en vrouwen met Asperger

met bijdrage van o.a. Tony Attwood en Temple Grandin

ISBN 97 89 07 76 71 221

149 bladzijden, prijs € 17.50

In dit boek komen voornamelijk vrouwen aan het woord. Mensen met het Asperger-syndroom zelf en deskundigen. Er wordt uitgebreid inzicht gegeven over hoe ingewikkeld het sociale gebied eigenlijk is in het leven van normale tienermeisjes en wat meisjes en vrouwen met Asperger aan dit inzicht kunnen hebben. Ook wordt er op dingen ingegaan die vrouwen met Asperger later in hun leven kunnen tegenkomen.

De redactie heeft wat reacties binnen gekregen van leden die het boek wat tegen vonden vallen, na vooral de veelbelovende ophef voorafgaand aan het uitkomen van het boek.

De reacties omvatten vooral dat er te weinig wordt ingegaan op wat nu precies de verschillen zijn tussen mannen en vrouwen met Asperger en dat er eigenlijk teveel nadruk ligt op hoe meisjes en vrouwen met Asperger zich het best kunnen aanpassen om geaccepteerd te worden in de "normale" maatschappij.

Eigenlijk zou het fijner zijn geweest als er in het boek meer geschreven zou zijn over hoe wij als vrouwen onze krachten meer kunnen ontwikkelen en gebruiken.

Nee, ik ben geen aso-sjaal,
mijn kledingkeuze is heel normaal.
Men noemt mij wel zonder-ling.
Een ling, wat is dat voor een ding?
Ik doe ook geen vreemd geval,
recht op m'n snufferd, dat is al!
En zegt men tegen mij "Ha, rare",
denk ik: Zimbabwe, slechte jaren.

Maar vaak ben ik wel een buiten-beentje,
heerlijk wandelen in m'n eentje!

Frank van Tiel

colofon

nieuwsbrief

De nieuwsbrief is een uitgave van PAS en verschijnt zes keer per jaar.

Aan deze nieuwsbrief hebben bijgedragen:
Sylvia Hubers, Paul Hubert, Hedwig Ideler, Baukje van Kesteren, Carlo Post, Edwin Rademakers, Frank van Tiel.

kopij

Kopij voor de volgende nieuwsbrief dient uiterlijk 26 juli in het bezit te zijn van de redactie: per e-mail naar redactie@pasnederland.nl, per post naar ons algemene postadres of per fax.

digitale nieuwsbrief

Wij zenden de nieuwsbrief bij voorkeur via e-mail. Abonneren op de digitale nieuwsbrief kan door een mail te sturen naar nieuwsbrief@pasnederland.nl met

als onderwerp 'aanmelding digitale nieuwsbrief PAS'. De digitale nieuwsbrief is te downloaden als PDF of Word-document.

contactgegevens PAS

Algemeen postadres:
PAS Nederland
J.M. van der Meijstraat 9
1333 PH Almere

Telefoon: 030 - 711 35 91
Fax: 084 - 736 4930

Verenigingsinformatie: algemeen@pasnederland.nl
Overige informatie en advies: advies@pasnederland.nl
PR en folders: communicatie@pasnederland.nl